

Datum: 18 december 2025
Betreft: Inzet regeerakkoord

Geachte informateur, geachte mevrouw Letschert,

Nederland staat de komende periode voor een groot aantal uitdagingen. Met het oog op de geopolitieke ontwikkelingen is er de taak om Nederland en Europa weerbaarder te maken op alle fronten. De bankensector wil in deze snel veranderende wereld een betrouwbare en solide partner zijn, waar politiek én maatschappij op kunnen bouwen. Of het nu gaat om het versterken van het Nederlandse investeringsklimaat, het financieren van ons bedrijfsleven, het ondersteunen van de transitie naar een duurzame economie, of het bevorderen van inclusie – banken staan klaar om aan oplossingen te werken.

De gezamenlijke banken vervullen als financier van consumenten en bedrijven een belangrijke rol in de samenleving. Namens hen brengen wij graag de onderstaande adviezen onder uw aandacht.

Banken zijn altijd op zoek naar manieren om oplossingen te financieren voor vraagstukken in de samenleving. Over die oplossingen voeren wij graag het gesprek met de partijen die betrokken zijn bij de vorming van een nieuw kabinet. Juist omdat op veel terreinen oplossingen gevonden kunnen worden door goede afstemming en samenwerking in de vierhoek van overheid, consumenten, banken en bedrijfsleven. De ‘positieve agenda’ van CDA en D66 vormt een goede eerste stap voor de aanpak van deze actuele uitdagingen.

In de bijlage geven wij hiervan enkele voorbeelden en beschrijven wij onze vragen aan een nieuw kabinet. Wij zijn graag bereid deze nader toe te lichten. Samengevat vraagt de NVB:

- [1]** De ingeslagen koers richting een antiwitwasaanpak met minder lasten voor de klant door een risico-gebaseerde aanpak voort te zetten;
- [2]** Verduurzaming van de woningmarkt gericht aan te pakken door: de minimale energieprestatie van huizen wettelijk te normeren bij (ver)koop van de woning; het vaststellen van een concreet tijdspad waarbij burgers zich tijdig kunnen voorbereiden; maatregelen te nemen zodat kwetsbare groepen geholpen worden om deze transitie te laten slagen.
- [3]** De aanpak van verschillende fraudevormen, zoals online fraude of hypotheekfraude, een forse impuls te geven door de integrale aanpak online fraude structureel te financieren en borgen en de daarvoor noodzakelijke gegevensdeling tussen betrokken partijen zo snel mogelijk wettelijk te regelen.

- [4] Een sterke en stabiele bankensector in Nederland vraagt om een gelijk Europees speelveld en een solide vestigingsklimaat in Nederland. Een bankenbelasting, strengere buffers, nationale koppelen op beloningsbeleid die verder gaan dan elders in Europa, of nationaal afwijkende wetgeving op maatschappelijk verantwoord ondernemen hebben hierin geen plaats;
- [5] In te zetten op een gelijk speelveld voor vernieuwende, duurzame, circulaire bedrijven, en de regeling groenprojecten nieuw leven in te blazen als katalysator voor het mobiliseren van privaat kapitaal en het versnellen van duurzame innovatie.
- [6] Bij de opzet van een nationale investeringsinstelling heldere afspraken te maken over scope, rolverdeling en werkwijze zodat dat publieke en private financiering elkaar versterken in plaats van overlappen. Daarbij is samenwerking met de bancaire sector essentieel.

Hoogachtend,

Medy Van der Laan
Voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken

[1]

Effectieve witwasaanpak

De ingeslagen koers richting een antiwitwasaanpak met minder lasten voor de klant door een risico-gebaseerde aanpak voort te zetten.

De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de anti-witwasaanpak en Sanctienaleving. Als poortwachters hebben banken een belangrijke maatschappelijke rol om het financiële systeem schoon te houden. Maar naast criminelen hebben veel goedwillende burgers, bedrijven en andere organisaties last van het klantonderzoek, screening en monitoring die voortkomen uit deze poortwachterstaken. Dit kan anders. Het vorig kabinet is daarbij een nieuwe aanpak voorgesteld: vanuit stabiel overheidsbeleid roepen wij het nieuwe kabinet op deze koers voort te zetten.

De nieuwe aanpak zorgt ervoor dat banken zich meer gaan richten op de grote witwasrisico's. En dat banken daarbij voldoende zekerheid krijgen van toezichthouders om minder te kunnen en mogen doen bij lagere risico's. Wij zien dit als een aanmoediging om samen met toezichthouders door te gaan met het zoeken naar de risicogerichte ruimte die de anti-witwasregelgeving biedt, bijvoorbeeld door verdere ontwikkeling van standaarden voor risicogericht klantonderzoek. Meer aandacht voor de echte risico's betekent ook klanten ontzien met een lager risico op witwassen.

Daarnaast is in de nieuwe aanpak het voornemen opgesteld om banken aan te sluiten op de Basis-registratie Persoonsgegevens. Hiermee wordt voorkomen dat banken in aanloop naar de nieuwe Europese anti-witwasverordening allerlei nieuwe gegevens zoals geboorteplaats en nationaliteiten moeten uitvragen bij hun klanten. Ook zijn banken blij met de maatregelen die worden genomen om het zogenoemde UBO-register betrouwbaarder en bruikbaarder te maken voor poortwachters. Ook dit kan voor lastenverlichting voor klanten zorgen.

[2]

Verduurzaming woningmarkt

Verduurzaming van de woningmarkt gericht aan te pakken door: de minimale energieprestatie van huizen wettelijk te normeren bij (ver)koop van de woning; het vaststellen van een concreet tijdspad waarbij burgers zich tijdig kunnen voorbereiden; maatregelen te nemen zodat kwetsbare groepen geholpen worden om deze transitie te laten slagen.

Banken zetten vol in op het helpen van woningeigenaren bij het verduurzamen van woningen, o.a. door middel van rentekortingen op de hypotheek en ontzorging. Want het is in ieders belang dat zoveel mogelijk huizen worden verduurzaamd, aangezien een beter geïsoleerde woning comfortabeler is om in te wonen en een lager energie-label een positief effect heeft op de waarde van een woning. Daarnaast streeft Nederland naar forse emissiereductie in 2030 en 2050, zoals is vastgelegd in de Klimaatwet, in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Concreet betekent dit voor de gebouwde omgeving dat zeven miljoen woningen uiteindelijk van het gas af moeten. Deze transitie vraagt grote verduurzamingsmaatregelen zoals isolatie en (elektrische) warmtepompen, waarvan een groot deel voor rekening komt van de woningeigenaren. Volgens het PBL is de kans echter bijzonder klein dat het 2030-doel voor de gebouwde omgeving wordt gehaald.¹⁾

.....
1 De meest recente Klimaat- en Energieverkenning van het PBL stelt dat de nationale klimaatdoelen voor de gebouwde omgeving uit zicht raken. Het PBL schat nu dat de kans dat het 2030-doel wordt gehaald, minder dan 5% is.

Om te versnellen is beleid nodig vanuit de overheid, gericht op prijsprikkels en normering. Financiële prikkels kunnen consumenten heel concreet helpen in deze transitie. Duidelijke, lange-termijn doelstellingen voor de woningmarkt door gemeenten en Rijk zijn van groot belang. Ook pleiten wij voor landelijke informatievoorziening en ondersteuning vanuit de overheid richting woningeigenaren en in het bijzonder richting kwetsbare huishoudens.

Dit kan onder meer door:

- Continuïteit en stabiliteit in het overheidsbeleid voor financiële prikkels die effect hebben, zoals subsidie op warmtepompen voor woningeigenaren waar geen warmtenet komt.
- Het invoeren van een gefaseerde verduurzamingsplicht bij de woningaankoop.
- Kopers en woningeigenaren beter inzicht geven in welke verduurzamingsmaatregelen nodig zijn om een woning '2050-proof' te maken.
- Snel duidelijkheid verschaffen aan woningeigenaren over de uiteindelijke warmtebron per woning.

[3]

Fraudebestrijding

De aanpak van verschillende fraudevormen, zoals online fraude of hypotheekfraude, een forse impuls te geven door de integrale aanpak online fraude structureel te financieren en borgen en de daarvoor noodzakelijke gegevensdeling tussen betrokken partijen zo snel mogelijk wettelijk te regelen.

Fraude raakt ons allemaal. Elk jaar worden nog steeds miljoenen Nederlanders online opgelicht, bijvoorbeeld als zij gebeld worden door een zogenaamde medewerker van de bank, met grote financiële en emotionele gevolgen. Ook op hypotheekfraude worden criminelen steeds handiger en hebben banken geen instrumenten om inkomen te verifiëren, met alle maatschappelijke ontwrichtingsgevolgen van dien.

Voor een goede aanpak van al deze diverse fraudevormen zijn twee randvoorwaarden van groot belang: structurele samenwerking en gegevensdeling. Zo werken banken samen met andere ketenpartijen in de Integrale Aanpak Online Fraude om gezamenlijk maatregelen te nemen tegen online fraude, en met notarissen en Politie om hypotheekfraude aan te pakken. Maar gerichte informatiedeling, zoals het kunnen verifiëren van inkomen bij de Belastingdienst of de mogelijkheid om te kunnen zien of een klant telefonisch in gesprek is, ²⁾ net zoals structurele borging en financiering van de Integrale Aanpak, ontbreken nog. Wij vragen hiervoor de aandacht van het kabinet.

2 [Banken en telecombedrijven willen wijziging Telecommunicatiewet om fraude tegen te gaan.](#)

[4]

Gelijk speelveld

Een sterke en stabiele bankensector in Nederland vraagt om een gelijk Europees speelveld en een solide vestigingsklimaat in Nederland. Een bankenbelasting, strengere buffers, nationale koppen op beloningsbeleid die verder gaan dan elders in Europa, of nationaal afwijkende wetgeving op maatschappelijk verantwoord ondernemen hebben hierin geen plaats.

Om de Nederlandse bankensector toekomstbestendig en sterk te houden, is een eerlijk en gelijk speelveld binnen Europa essentieel, net als een aantrekkelijk vestigingsklimaat in Nederland. Alleen dan kunnen banken hun belangrijke rol als financier van strategische investeringen voor onze economie blijven vervullen en bijdragen aan een duurzaam, onafhankelijk Europa. Dit vraagt om gelijke concurrentievoorwaarden zonder extra nationale regels die Nederlandse banken benadelen. Een krachtige bankensector versterkt bovendien nationaal de veerkracht van de samenleving, ondersteunt maatschappelijke veranderingen en zorgt ervoor dat Nederland invloed blijft behouden binnen Europa en wereldwijd.

Om het speelveld binnen Europa daadwerkelijk gelijk te trekken, zijn er verschillende concrete stappen te zetten. Waaronder het beperken van de rapportage-lasten voor banken en het in lijn brengen van de toezichtkosten met die in andere EU-landen. Verder is het van belang belemmeringen voor grensoverschrijdend bankieren weg te nemen en Europese wetgeving – vooral op het gebied van macroprudentieel toezicht – op een geharmoniseerde manier toe te passen. Ook is het wenselijk de nationale depositogarantiestelsels samen te voegen tot één Europees systeem.

Verder valt op dat banken in Nederland momenteel onevenredig zwaar worden belast ten opzichte van het reguliere bedrijfsleven.³⁾ De huidige belastingdruk, waaronder de bankenbelasting en andere nationale maatregelen, schaadt op termijn de Nederlandse economie en zet de positie van de Nederlandse bankensector onder druk. Om de sector concurrerend, stabiel en in Nederlandse handen te houden, is het noodzakelijk de bankenbelasting en andere nationale koppen gefaseerd af te bouwen.

[5]

Financieren circulaire bedrijven

In te zetten op een gelijk speelveld voor vernieuwende, duurzame, circulaire bedrijven, en de regeling groenprojecten nieuw leven in te blazen als katalysator voor het mobiliseren van privaat kapitaal en het versnellen van duurzame innovatie.

Een circulaire economie is nodig voor grondstoffen-onafhankelijkheid van Europa. Maar de bedrijfsmatige en financiële risico's voor ondernemers en financiers op dit vlak zijn momenteel nog te groot om de gewenste transitie waar te kunnen maken. Alleen met een gezonde, stabiele businesscase kunnen banken circulaire ondernemers financieren, en kunnen circulaire bedrijven echt groeien. Om circulair ondernemerschap tot wasdom te laten komen zijn dan ook concrete maatregelen nodig.

- 1 Creëer een gelijk(er) speelveld voor circulaire ondernemers door prijsprikkels en normeren.
- 2 Neem actief deel aan Europese besluitvorming, zoals rond de aankomende Circular Economy Act, zodat Nederlandse bedrijven en financiers voorbereid zijn en kunnen meebewegen;
- 3 Stimuleer de circulaire markt, bijvoorbeeld door een voorbeeldrol te vervullen bij aanbestedingen

.....
3 [Eisenburg, W., Ourak, W., Van der Vos, J., & Helder, E. \(2025, september 25\). Analyse naar de belastingbijdrage van Nederlandse banken. SEO Economisch Onderzoek. In opdracht van Nederlandse Vereniging van Banken \(ISBN: 978-90-5220-583-0\).](#)

[6] Nationale investerings- instelling

Bij de opzet van een nationale investeringsinstelling heldere afspraken te maken over scope, rolverdeling en werkwijze zodat dat publieke en private financiering elkaar versterken in plaats van overlappen. Daarbij is samenwerking met de bancaire sector essentieel.

In het financieren van maatschappelijke uitdagingen en het Nederlandse mkb vervullen banken een essentiële rol.⁴⁾ Ze beperken zich daarbij niet tot hun eigen financieringscapaciteit en bestaande (non-bancaire) businesspartners, maar zoeken waar mogelijk samenwerking met andere financiers en investeerder. Een Nationale Investeringsinstelling (NII) kan hierop van toegevoegde waarde zijn, mits deze aanvullend is aan het bestaande (non-) bancaire financieringslandschap en de structuren die daar al in aanwezig zijn. Daarnaast is het van belang dat een NII over voldoende slagkracht beschikt en tot stand komt in samenwerking met de financiële sector. De NVB is benieuwd naar de uitwerking van een Nationale Investeringsinstantie die zich specifiek richt op maatschappelijk relevante investeringen zoals genoemd door formerende partijen D66 en CDA in hun 'positieve agenda'.

Volgens de NVB moet de NII optreden als katalysator, door zicht te richten op projecten en ondernemingen die maatschappelijk noodzakelijk zijn, maar vanwege risico's buiten het bereik van reguliere marktfinanciering vallen. Het gaat om initiatieven met lange ontwikkelrisico's, late kasstromen of een onzekere marktvraag, waardoor zij niet via banken gefinancierd kunnen worden. Door garanties, subsidies en het verstrekken van risico-dragend vermogen, verlaagt een NII het risico en bevordert daarmee de kredietverlening door bestaande financiers. Hiermee kunnen investeringen versneld en opgeschaald worden, zonder marktverstoring.

.....
4 Nederlandse banken zijn de grootste financier van het Midden- en kleinbedrijf (mkb): de drie grootste banken verstrekken in totaal een financiering aan het mkb van € 114,2 miljard (tot Q2 2025).

In lijn daarmee helpt het banken en bedrijven als de Regeling Groenprojecten weer nieuw leven wordt ingeblazen, zodat fiscale wetgeving wordt ingezet om duurzame investeringen fiscaal aantrekkelijk te maken. De NVB spreekt haar waardering uit voor het feit dat D66 en CDA deze regeling in hun 'positieve agenda' hebben opgenomen. Een fiscale prikkel werkt namelijk beter dan bijvoorbeeld subsidies, kost de overheid minder geld en stimuleert burgers om duurzaam te gaan sparen of beleggen. Uit de praktijk is gebleken dat elke euro van de regeling € 29 tot € 35 genereerde aan private financiering voor innovatieve bedrijven.